

คดีครอบครัว

นอกจากการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เด็กหรือเยาวชนถูกฟ้องแล้ว ศาลเยาวชนและครอบครัวยังมีอำนาจพิจารณาคดีครอบครัว อันได้แก่คดีที่พิพาทกันตามกฎหมายครอบครัว รวมถึงคดีที่จำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาล อันเกี่ยวกับสิทธิของบุคคล โดยเฉพาะการดูแลประโยชน์และส่วนได้เสียของผู้เยาว์ ตัวอย่างเช่น

- ฟ้องหย่าและขอเป็นฝ่ายใช้อำนาจปกครองบุตร
- ฟ้องเรียกบุตรคืน
- ฟ้องขอให้เป็นบุตร และเรียกค่าเลี้ยงดู
- ฟ้องขอเพิกถอนการสมรส
- ร้องขอตั้งผู้ปกครอง
- ร้องขอให้เป็นบุตรผู้วายชนม์
- ร้องขอจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม
- ร้องขอทำนิติกรรมแทนผู้เยาว์

ผู้เยาว์ คือบุคคลที่มีอายุยังไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์ และมีได้บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส บุคคลที่ประสงค์จะใช้สิทธิทางศาลเพื่อดำเนินคดีต่าง ๆ จะมีนายความเป็นผู้ดำเนินการให้ แต่หากไม่มีนายความหรือประสงค์จะขอคำแนะนำ สามารถติดต่อได้ที่สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ซึ่งอยู่ที่สำนักงานอัยการทุกจังหวัด และที่สำนักงานอัยการสูงสุด

ขั้นตอนการดำเนินการคดีครอบครัว

เมื่อพนักงานอัยการ หรือทนายความยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลแล้ว ในคดีที่มีผู้เยาว์ ศาลจะส่งสำเนาคำฟ้องหรือคำร้องนั้นมายังผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อให้ดำเนินการสืบเสาะและประมวลข้อเท็จจริงพร้อมทั้งทำความเข้าใจในเรื่องนั้น ดังนั้นภายหลังจากยื่นคำฟ้อง หรือคำร้องแล้ว จะต้องดำเนินการดังนี้

1. มาให้ปากคำต่อพนักงานคุมประพฤติที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
2. นำเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคดีเรื่องนั้นมาพร้อมในวันให้ปากคำ

ทั้งนี้เมื่อยื่นคำฟ้องหรือคำร้องแล้ว ทนายความต้องติดตามคำสั่งศาล หากศาลสั่งให้มาพบผู้อำนวยการสถานพินิจฯ เพื่อทำการสืบเสาะข้อเท็จจริง ทนายความก็ต้องมาขอนัดวันกับพนักงานคุมประพฤติที่ได้รับมอบหมายให้สืบเสาะคดีนั้น แล้วพาผู้ความมาให้ปากคำตามกำหนดนัด หากไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่มาตามนัด และพ้นกำหนดตามคำสั่งศาล พนักงานคุมประพฤติต้องรายงานให้ศาลทราบ ในการนี้ศาลอาจมีคำสั่งจำหน่ายคดีได้

ในกรณีที่ผู้เยาว์มีทรัพย์สิน หรือมีสิทธิได้รับทรัพย์สินจำนวนมาก หรือเกรงว่าผู้ปกครองจะจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์เสียหาย ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจฯ กำกับการปกครองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของผู้เยาว์ได้ และในคดีที่ศาลเห็นว่าไม่มีผู้ใดเหมาะสมจะเป็นผู้ปกครองผู้เยาว์ ศาลอาจตั้งผู้อำนวยการสถานพินิจฯ เป็นผู้ปกครองผู้เยาว์ได้

การยุติการกำกับการปกครอง

- นิติกรรมบรรลุผล เช่น กรณีแบ่งแยกที่ดินของผู้เยาว์
- เงินที่ได้รับจากการทำนิติกรรมตามคำสั่งศาลหมด และไม่มีทรัพย์สินอื่นที่ต้องการกำกับการปกครอง
- ผู้เยาว์บรรลุนิติภาวะ (อายุ 20 ปี บริบูรณ์) หรือโดยการสมรส
- ผู้เยาว์ถึงแก่กรรม หรือผู้ปกครองถึงแก่กรรม

